

שו"ת בנין צבי חלק ב סימן ג

עוד בענין הנ"ל

(א) **הנה** כהיותו נזמית בהם בלגודן שהיתה כנסת בגדולת מלגודת ישראל וגאספו רבנים גאונים מפורסמים מכל אפסי הארץ וישנתי כמה פעמים עם הרבנים לדון בעניני עגונות ועגונים ובלשתי לפניהם חו"ד לעשות היתר כללי ממאה רבנים והסכימו לדברי ותנו חתימתם על נוסח הכ"ל ואח"כ שלחתי הקול קורא לשיכ"ק ירושלים ח"ו וכמה רבנים גאונים הסכימו לדברי וכתובם בגאון האדיר בעל חזון איש ז"ל הפליג בשבח הקונטרס והוכיף איזה הערות ככתב ידו על הקול קורא (ואינו תחת ידו כעת).

אכן כי כמה רבנים גאונים שליטי"א שהשמיעו את עצמם מלחוחם הכתב היתר כללי ממאה רבנים וגם כ"ק מן מסאטמאר שליטי"א החזיק בדעתו הרמה שמועב להחיר סתם בלא היתר ממאה רבנים מלפשות חדשות להחיר ע"י היתר כללי ממאה רבנים. ועשמו וימוקו עשו דיש לחוש יותר לקלקול שיתפשט הדבר ויעשו רבים ויאמרו שכבר נעשה מעשה והחירו פרושים את הדבר שגם זה נקרא היתר מאה רבנים ואם יכ"י אח"כ אופנים שאין להתירם בלי מאה רבנים יסמכו על היתר כללי ואין לנו לחדש תקנות שיכול לנמוח מהם קלקולים.

(ב) **והגם** שגם עטס שלי כיה מכה תרי השעות : (א) שאם ילא הקול שהרבנים החירו לישא אשה משום שהוחזקו גשותיהם למחות אז ישא הבעל גם אחות אשתו כנוגע לערוה ואיסורא דאורייתא. (ב) גם הנשים התאמתנה להנשא בלחמך אם הבעלים מותרים להנשא משום שהוחזקו גשותיהם למחות כמו כן מותרין הן להנשא בחזקה שבעליהן מתו, וכרי החששות הללו נוגעים לערוה ואיסורא דאורייתא משא"כ החשש מכה החרם דריג בלא בזמן הזה הוא רק מדרבנן כאשר האריכו הפוסקים בזה וכמי"ש בדברי חיים אח"כ סימן י"ד דכל חכמי אשכנז שקבלו חדר"ג כתבו שהוא רק תקנה והוא רק איסור דרבנן ע"ש.

(ג) **שוב** ראיתי שזה אינו דבאמת גם החששות שלי אינן נוגעין לערוה ואיסורא דאורייתא אחרי שהרי בעוב"י ידוע שכתבו רוב מאהב"י שהיו תחת יד הרשעים האכזרים ינש"ו ולכולם כי דינם כעיר שכבשה כרכוס ויולא ליכרג וכבר אבדו כולם חזקה חיים בעודם תחת הרשעים במחנה ההסגר ואין כאן רק איסור לכתחלה ודיעבד לא תלא כאשר ברתה במק"א ואכמ"ל.

וא"כ אף אם ימלא צ"ד עושים ויחירו ע"י לישא אחות אשתו או יחירו גם לנשים להנשא כרי ג"כ

לא יכ"י נוגע לערוה ואיסורא דאורייתא ונפרע דיעבד. ולעומת זה החשש מהרס דריג כרי כבר אמח"ל בכמה דוכתי דחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה וכבר ביארו המשפטים בדבר שאין לו שורש בדאורייתא רק שחכמים תקנוהו לצד לריך חיזוק והחמירו בו עוד יותר משל תורה כדי להחזיק דברי חכמים וכדמלנו בחז"ל דברי חכמים לריכין חיזוק ובישיע"ק אח"כ סימן ס"ו דעיקר כעטס דעשו חכמ"ל תיקון לדבריהם יותר משל תורה משום דנקל בעיני העם לעבור על דברי חכמ"ל ע"כ החמירו בדברי סופרים יותר משל תורה ע"י"ש הובא ג"כ במפרשי ח"ס עמ"י צ"ק השוכה א' ע"ש ועיין בשו"ת חוות יאיר סימן ע"י ובמנהח אלגזר ח"ג סימן ל"ה האריך בזה ואכמ"ל בזה. וא"כ לריכין לחוש יותר לתקנה החרם דריג לחזקו.

ובפר"ט דדור פרוץ כזה שכבר נשמע מהחפשים רח"ל שרולים לבעל כל החרם דריג ח"ו בודאי חוב קדוש עלינו להיות גודר גדרים ולחזק החרם דריג ולא לבעל אף לנרד שעה. ובכן בעלתי ואמתי שב ואל תעשה עדיף וגסוגותי אחור מלהוליא הדבר לפועל.

והנה אחרי שעברו י"ב חודש ונשתנה מלכ המדינות לעובה שנפתחו דלתות המדינות וה"י עובדים ושבים ממדינה למדינה וכן נשתנה לעובה סדר חליפות מכתבים ממקום למקום. ובעוב"י לא שמענו שאלו לביחס אותן הנשים שלא בלאו עד אז וכבר כי מסודר הרבה רשימות בכל המחנות מכל הנשארים בחיים, ובלירוף כמה עשמים חדשים שברתי בשו"ת"ה בקונטרס תקנת עגונות שהולאתי לאור אח"כ בנערגען בעלזען — כי מראה שיש מקום וסמך להחיר אף בלא מאה רבנים רק ע"י צ"ד של שלשה. וכן נחפשט אח"כ הכוראכ בכל בתי דיני ישראל ולא שמעתי משום מכשול ח"ו.

ובש"י"ה ברוב רחמי וחסדיו יסור ויגדור פרטות ישראל ולא ישמע עוד שום שוד ושבר בגבולינו ומכח לכרמת קנן התורה והיראה וכרמת קנן ישראל במהרה ציימו אחי"י.

הק' צבי הירש מייזליש

אנדיק בערגען בעלזען ורג

בראשי דחזור כבריטי